

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt mandag den 14. juli 2025

Sag 14/2025

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Mikkel Holm Nielsen, beskikket)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Østre Landsrets 7. afdeling den 21. november 2024 (S-2792-24).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Lars Hjortnæs, Jens Kruse Mikkelsen og Lars Apostoli.

Påstande

Anklagemyndigheden har principalt nedlagt påstand om, at T varetægtsfængsles, subsidiært at det bestemmes, at betingelserne for at forlænge varetægtsfængslingen var til stede på tidspunktet for landsrettens kendelse. Mere subsidiært har anklagemyndigheden nedlagt påstand om, at det bestemmes, at landsretten ikke burde have fastsat de pågældende surrogatbestemmelser, der derfor ophæves.

T har påstået stadfæstelse, subsidiært stadfæstelse med fastsættelse af de vilkår, som Højesteret finder nødvendige.

Sagsfremstilling

T blev anholdt den 27. april 2023 og blev fremstillet i grundlovsforhør og varetægtsfængslet den følgende dag.

Ved Retten i Lyngbys dom af 18. september 2024 blev han fundet skyldig i bl.a. seksuelle krænkelser eller forsøg herpå begået mod flere mindreårige piger, herunder flere voldtægts-

forsøg og flere tilfælde af blufærdighedskrænkelser, vidnetrusler og forsøg herpå samt ulovlig tvang.

Han blev af byretten idømt fængsel i 5 år for overtrædelse af straffelovens § 123, delvist jf. § 21, § 216, stk. 1, delvist jf. stk. 2, 2. pkt., delvist jf. § 225 og delvist jf. § 21, § 216, stk. 2, 2. pkt., jf. § 21, § 216, stk. 2, 2. pkt., jf. § 225, § 222, stk. 1, § 224, stk. 2, delvist jf. § 225 og delvist jf. § 21, § 232, stk. 1, 2. pkt., § 235, stk. 1, § 260, stk. 1, nr. 1, § 263, stk. 1, og § 264 d, stk. 1, samt for overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, våbenloven og våbenbekendtgørelsen.

Af byrettens dom fremgår bl.a., at sagen omhandler en række forhold begået mod flere piger i alderen 11-14 år, som T fik kontakt med online via sociale medier. Af byrettens dom fremgår endvidere bl.a.:

”Sagens forhold vedrører samlet set en længere periode fra maj 2018 til juni 2021 og igen fra august 2022 til april 2023, hvor tiltalte havde kontakt til og forhold under opbygning med en enkelt af pigerne eller med flere af pigerne på samme tid. Tiltaltes alder var i perioden fra 27 til 31 år.

Det kan endvidere om tiltalte lægges til grund, at han er en mand, der er udfordret, når han skal være sammen med andre i sociale sammenhænge, men han er god til computere, og han har stor erfaring i at færdes online. På gerningstidspunktet brugte han brugte han størstedelen af sin tid alene i sin lejlighed foran en skærm. Han forsøgte at etablere venskaber online og var interesseret i at opbygge sugardating forhold.”

T har anket dommen til frifindelse. Byretten bestemte, at han skulle være fortsat fængslet under anken, eller indtil fuldbyrdelse kan finde sted. Anklagemyndigheden har kontraanket med påstand om domfældelse efter tiltalen i byretten samt skærpe.

Ved Østre Landsrets kendelse af 7. oktober 2024 blev T varetægtsfængslet under anken i foreløbig 4 uger. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Da tiltalte ved byrettens dom er fundet skyldig som anført, er kravet om særligt bestyrket mistanke opfyldt. Tiltalte er ved dommen idømt en straf af fængsel i 5 år, og efter oplysningerne om forholdenes grovhed finder landsretten, at hensynet til retshåndhævelsen kræver, at tiltalte ikke er på fri fod. Betingelserne for varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 769, stk. 4, jf. § 762, stk. 2, nr. 1, er derfor opfyldt.

Herefter, og da fortsat varetægtsfængsling i 4 uger ikke er i strid med de proportionalitetshensyn, som er nævnt i lovens § 762, stk. 3,

bestemmes:

Tiltalte skal være varetægtsfængslet under anken, med frist til den 4. november 2024.”

Varetægtsfængslingen blev efterfølgende forlænget den 4. november 2024 med yderligere 4 uger.

For landsretten har T om sine personlige forhold bl.a. forklaret, at da han blev anholdt, var han i et forløb i psykiatrien i Herlev F-ACT-team. Forløbet angik en Asperger-diagnose og følgerne af et overfald. Han har endvidere forklaret bl.a.:

”Han oplever fængslingen, hvorunder han lider under den manglende behandling og også forfølges af andre fanger og personale, som tortur. Han har store hukommelsesproblemer, og de bliver værre. Hans øvrige PTSD-følger og Aspergerlidelsen forværres også. Hans kolesteroltal er blevet forværret under varetægtsfængslingen. Hans oplevelse i byretten var, at han var på 30% af sine kognitive evner, da sagen blev hovedforhandlet. Han havde været varetægtsfængslet i 13 måneder, da hovedforhandlingen blev indledt og i 17 måneder, da den sluttede. Varetægtsfængslingen er som tortur, og han kunne ikke forsvare sig under tortur. Hvis han løslades, vil han kunne genoptage behandlingen i F-ACT-teamet. Det har han fået skriftligt bekræftet fra psykiatrien i Herlev, som han har været tilknyttet. Han er villig til at underkaste sig enhver form for alternativ til varetægtsfængsling, hvis det kan betyde, at han bliver løsladt.”

Landsretten har berammet hovedforhandlingen i ankesagen til 13. november – 19. december 2025. Landsretten har i forbindelse med kæremålet oplyst, at det ikke er muligt at beramme sagen tidligere.

Ved kendelse af 21. november 2024 traf landsretten afgørelse om, at T skulle løslades fra varetægtsfængsling. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Af de grunde, som landsretten har anført i kendelse af 7. oktober 2024, findes betingelserne for fortsat varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 769, stk. 4, jf. § 762, stk. 2, nr. 1, at være opfyldt.

Hvis tiltalte varetægtsfængsles indtil dom, vil tiltalte blive frihedsberøvet i 2 år og 8 måneder. At varetægtsfængslingen, som sker under mere belastende forhold end afsoning i almindeligt fængsel – herunder under forhold som efter det oplyste om tiltaltes personlige forhold er særligt belastende for ham – vil få en sådan udstrækning, beror i al væsentlighed på domstolens lange sagsbehandlingstider. Under disse omstændigheder finder landsretten, at fortsat frihedsberøvelse vil være i strid med retsplejelovens § 762, stk. 3.

Varetægtsfængslingens øjemed kan imidlertid i nogen grad opnås ved mindre indgribende foranstaltninger som nævnt i retsplejelovens § 765, stk. 2, jf. stk. 1, og tiltalte har

samtykket heri. Der træffes derfor, og da hensyn som nævnt i retsplejelovens § 762, stk. 3, ikke kan anses for at være til hinder herfor, bestemmelse som nedenfor bestemt om sådanne foranstaltninger, jf. retsplejelovens § 769, stk. 4, jf. § 762, stk. 2, nr. 1, jf. § 765, stk. 2, nr. 2, jf. stk. 1.

bestemmes:

Tiltalte T skal løslades fra varetægtsfængsling.

Tiltalte skal, indtil der er afsagt dom i sagen, undlade gennem internettet at kontakte børn under 18 år, der ikke kender ham, og undlade erhvervsmæssigt eller i forbindelse med fritidsaktivitet at beskæftige sig med børn og unge under 18 år.”

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T er idømt fængsel i 5 år for en lang række forhold af personfarlig kriminalitet. Såvel kravet om en særligt bestyrket mistanke som straffesammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, er dermed opfyldt.

Hensynet til retshåndhævelsen kræver ligeledes, at T varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. Såvel grovheden af den begåede kriminalitet, herunder længden af gerningsperioden, karakteren af de seksuelle overgreb og antallet af forurettede, som længden af straffen ligger inden for kerneområdet for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen.

Det er uden betydning, at T i en periode har været på fri fod. Fængslingsgrundlaget, som er hensynet til retshåndhævelsen, svækkes ikke efter nogen tid i lige så høj grad som ved kollusionsarrest. Der er et betydeligt hensyn at tage til de forurettede i sagen.

Efter den begåede kriminalitets karakter og alvor er fortsat fængsling indtil dom i ankesagen heller ikke i strid med retsplejelovens § 762, stk. 3.

Efter retspraksis i lignende sager begrundes hensynet til retshåndhævelsen, at der kan ske varetægtsfængsling, så længe fængslingen ikke vil overstige den forventede straf under hensyntagen til mulighederne for prøveløsladelse til normal tid.

En fældende dom i byretten giver et endnu stærkere grundlag for varetægtsfængsling, jf. Højesterets kendelse i UfR 2025.955 H.

Ved en straf på fængsel i 5 år er prøveløsladelse normalt mulig efter 3 år og 4 måneder. Ved

en uafbrudt fængsling indtil forventet dom i landsretten ville T sammenlagt have været varetægtsfængslet i under 2 år og 8 måneder. Som følge af landsrettens afgørelse vil perioden blive endnu kortere.

Fortsat varetægtsfængsling vil ikke være i strid med EMRK artikel 5, stk. 1, jf. artikel 6, stk. 1.

Det er ikke tilstrækkeligt godtgjort, at tiltaltes personlige forhold gør ophold i arresten så særligt belastende for ham, at han ikke skal være varetægtsfængslet. T var varetægtsfængslet i mere end 1 1/2 år frem til den indkærede kendelse. Landsrettens begrundelse herom bygger på Ts egen forklaring, som ikke er underbygget af den seneste retspsykiatriske erklæring af 30. april 2024. Her beskrives T bl.a. som hverken ængstelig, tvangspræget, depressiv eller manisk, men med en svært forstyrret personlighedsstruktur af narcissistisk type og med en mangeårig misbrugsproblematik.

Landsrettens bestemmelse om surrogat er i strid med retsplejelovens § 765, stk. 3, hvorefter retten ved en bestemmelse om surrogat i en sag, der angår grov personfarlig kriminalitet, skal bestemme, at den sigtede ikke må opholde sig i eget hjem.

Efter forarbejderne til bestemmelsen er det utvivlsomt, at den foreliggende sag angår grov personfarlig kriminalitet i bestemmelsens forstand. Bestemmelsen er efter forarbejderne undtagelsesfri og navnlig indført med baggrund i retshåndhævelseshensyn, herunder hensynet til, at de forurettede ikke skal risikere at blive konfronteret med deres formodede gerningsmand, inden sagen er afgjort. De strafbare forhold i denne sag må desuden antages at være begået i, fra eller i nærheden af hjemmet. Landsretten har således tilladt T at komme tilbage til det sted, hvor han har skabt fundamentet for de seksuelle overgreb og forsøg herpå.

Landsrettens bestemmelse om surrogat giver heller ikke mulighed for at føre effektiv kontrol med, om T overholder de fastsatte bestemmelser.

T har anført navnlig, at landsretten med rette løslod ham med den anførte begrundelse og de anførte foranstaltninger.

Varetægtsfængsling frem til dom vil være i strid med proportionalitetsgrundsætningen. Ved fængsling frem til dom skulle han have været varetægtsfængslet i 2 år og 8 måneder, hvilket med inddragelse af reglerne om prøveløsladelse ville svare til at afsone en fængselsdom på 4 år. Dette ville i sig selv være uproportionalt i forhold til sagens karakter.

Han har nægtet sig skyldig i de væsentligste tiltalepunkter, og der er i sagen også andre forhold, som kan føre til en formildelse i forhold til byrettens dom. Desuden angår de alvorligste tiltalepunkter kun forsøgshandlinger.

Der skal ved proportionalitetsvurderingen tages hensyn til de særlige negative psykiske konsekvenser, som varetægtsfængslingen har haft.

Betingelserne for at anvende andre foranstaltninger efter retsplejelovens § 765 er opfyldt. Han har ikke modsat sig nogen foranstaltninger, og han har heller ikke modsat sig, at politiet fører kontrol med hans overholdelse af vilkårene.

I den tid, som er gået efter løsladelsen, har der ikke været problemer, og den forløbne tid taler også imod, at hensynet til retshåndhævelsen på nuværende tidspunkt kan begrunde varetægtsfængsling.

Hvis Højesteret finder, at de af landsretten fastsatte foranstaltninger er utilstrækkelige eller ulovlige, bør Højesteret fastsatte de foranstaltninger, som Højesteret finder tilstrækkelige.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Ved Retten i Lyngbys dom af 18. september 2024 er T fundet skyldig i bl.a. seksuelle krænkelse eller forsøg herpå begået mod flere mindreårige piger, og han er idømt fængsel i 5 år. Blandt forholdene er flere voldtægtsforsøg og andre forsøg på samleje samt flere tilfælde af blufærdighedskrænkelser, vidnetrusler og forsøg herpå samt ulovlig tvang.

T havde forud for byrettens dom været frihedsberøvet fra den 27. april 2023, og byretten bestemte ved domsafsigelsen, at han af hensyn til retshåndhævelsen skulle forblive fængslet under eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse af straffen kan iværksættes, jf. retsplejelovens § 769, stk. 1, jf. § 762, stk. 2, nr. 1.

Byrettens dom er anket til landsretten af både T og anklagemyndigheden, og frihedsberøvelsen er efterfølgende blevet forlænget af landsretten.

Landsretten berammede den 24. oktober 2024 sagen til hovedforhandling over ti retsdage i perioden fra den 13. november 2025 til den 19. december 2025.

Ved kendelse af 21. november 2024 traf landsretten afgørelse om, at T skulle løslades, idet landsretten fandt, at fortsat varetægtsfængsling ville være i strid med retsplejelovens § 762, stk. 3. Landsretten bestemte med henvisning til retsplejelovens § 765, stk. 2, jf. stk. 1, at han, indtil der er afsagt dom i sagen, skal undlade gennem internettet at kontakte børn under 18 år, der ikke kender ham, og undlade erhvervsmæssigt eller i forbindelse med fritidsaktivitet at beskæftige sig med børn og unge under 18 år.

Kæresagen angår, om T skal være varetægtsfængslet, indtil der er afsagt dom i ankesagen, og om varetægtsfængslingens øjemed, selv om betingelserne for anvendelse af varetægtsfængsling måtte være til stede, kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger.

Varetægtsfængsling

T er ved den indankede dom idømt 5 års fængsel for bl.a. flere voldtægtsforsøg begået mod mindreårige piger. Efter den fældende dom i byretten er der et stærkere grundlag for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen indtil dom i ankesagen, jf. herved Højesterets kendelse af 19. december 2024 (UfR 2025.955). Efter oplysningerne om de strafbare forholds grovhed, herunder kriminalitetens art, finder Højesteret på denne baggrund, at hensynet til retshåndhævelsen kræver, at T ikke er på fri fod.

Landsretten har berammet ankesagen til perioden 13. november – 19. december 2025. Som anført af landsretten ville T være frihedsberøvet i 2 år og 8 måneder ved uafbrudt varetægtsfængsling indtil dom i ankesagen.

T har for landsretten forklaret om sine personlige forhold. Hans forklaring om den belastning, som fortsat varetægtsfængsling vil udgøre, er ikke understøttet af lægelige eller andre oplysninger i sagen.

Højesteret finder på den anførte baggrund, at varetægtsfængsling indtil dom på det foreliggende grundlag ikke er i strid med de proportionalitetshensyn, som fremgår af retsplejelovens § 762, stk. 3. Det kan ikke føre til et andet resultat, at T efter den påkærede kendelse har været på fri fod siden den 21. november 2024.

Betingelserne for varetægtsfængsling er således opfyldt.

Foranstaltninger efter retsplejelovens § 765

Er betingelserne for anvendelse af varetægtsfængsling til stede, men kan varetægtsfængslingens øjemed opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, træffer retten bestemmelse herom i medfør af retsplejelovens § 765, hvis den sigtede samtykker heri.

Det følger af retsplejelovens § 765, stk. 3, at hvis sagen angår grov personfarlig kriminalitet, skal retten bestemme, at sigtede ikke må opholde sig i eget hjem.

Efter oplysningerne om kriminalitetens art finder Højesteret, at varetægtsfængslingens øjemed ikke kan opnås ved de mindre indgribende foranstaltninger, som landsretten har fastsat, heller ikke selv om det i medfør af § 765, stk. 3, bestemmes, at T ikke må opholde sig i eget hjem.

På det foreliggende grundlag finder Højesteret ikke grundlag for at træffe bestemmelse om andre foranstaltninger i medfør af retsplejelovens § 765.

Konklusion

T skal varetægtsfængsles, indtil landsretten har afsagt dom i ankesagen, jf. retsplejelovens § 769, stk. 4, jf. § 762, stk. 2, nr. 1.

Thi bestemmes:

T skal varetægtsfængsles, indtil landsretten har afsagt dom i ankesagen.

Statskassen skal betale kæresagens omkostninger for Højesteret.